

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

Vrhovni sud Republike Kosovo, na Opštoj sednici svih sudija, na osnovu člana 26 stav 1 tačka 1.4 Zakona o sudovima (Zakon br. 06/L-54), dana 9 oktobra, većinom glasova, donosi ovo:

PRAVNO MIŠLJENJE

O IMPLEMENTACIJI SEKTORSKOG KOLEKTIVNOG UGOVORA O ZAHTEVIMA ZA 13-u PLATU ZDRAVSTVENIH RADNIKA

Zdravstveni radnici u sudskim sporovima iz radnog odnosa sa zahtevima za isplatu trinaeste plate, na osnovu Sektorskog kolektivnog ugovora od 12.06.2018. godine, imaju pravo na naknadu trinaeste plate, za svaku kalendarsku godinu, u vrednosti osnovice plate, a prema budžetskim mogućnostima poslodavca.

Obrazloženje pravnog mišljenja

Vrhovni sud Kosova, iz svoje prakse, ali i iz kontinuiranih zahteva koje je dobijao od sudova i sudija, sa interesovanjem ceni davanje ovog pravnog mišljenja, za standardizaciju sudske prakse, koje se bavi pitanjem trinaeste plate, i uslovima da zdravstveni radnici steknu takvo pravo u sporovima iz radnih odnosa.

Nadležnost Vrhovnog suda Kosova za izdavanje pravnog mišljenja u slučajevima kada se primećuje nejedinstvena praksa sprovođenja zakona od strane redovnih sudova, ili izazovi u primeni i tumačenju zakonskih odredbi, određuje se Zakonom o sudovima. Članom 27. ovog zakona utvrđeno je da: Vrhovni Sud može sazvati generalnu sednicu svih svojih sudija za donošenje načelnih stavova, pravnih mišljenja i smerice kojima se promovise jedinstvena primena zakona, dok je potreba da se ovo pitanje rešava kroz pravno mišljenje, proizašla je kao

predlog i zaključak Vrhovnog suda, nakon pregleda, analize i ocene značajnog broja sudskih odluka nižih sudova, sa inetrsovanjem ceni kontinuirane zahteva koje je primio od sudova i sudija, za standardizaciju sudske prakse rješavanjem gore istaknutih pitanja.

Predmet ovog pravnog mišljenja je pitanje trinaeste plate, te uslovi koji moraju biti ispunjeni da bi se ostvarila naknada prema Sektorskom kolektivnom ugovoru od 12.06.2018 godine.

Sektorski kolektivni ugovor od 12.06.2018 godine zaključen je između Saveza sindikata zdravstva Kosova, u svojstvu predstavnika zdravstvenih radnika, i Ministarstva zdravlja Republike Kosovo, u svojstvu najvišeg rukovodećeg organa u zdravstvenom sektoru. Ugovor je bio na snazi na period od tri godine od 11.06.2018 godine do 10.06.2021 godine. Vredi napomenuti da je dana 21.11.2022 godine, Ministarstvo zdravlja objavilo raskid sektorskog ugovora iz 2018. godine iako je ugovor istekao.

Ovim ugovorom, članom 17. stav 2., utvrđeno je da: „Zaposlenom se može nadoknaditi 13. (trinaesta) plata za svaku kalendarsku godinu, u vrednosti osnovice (plate), prema budžetskim mogućnostima poslodavca“. Na osnovu toga, sudovima su predloženi slučajevi u kojima zdravstveni radnici traže od poslodavca naknadu za trinaestu platu.

Vrhovni sud Kosova ocenjuje da je na način na koji je formulisana navedena odredba pitanje naknade trinaeste plate za zdravstvene radnike uslovljeno je finansijskim mogućnostima poslodavca, odnosno ukoliko postoje budžetska sredstva. Iz ovoga proizilazi da navedenu odredbu treba tumačiti na način da pravo na ostvarivanje trinaeste plate nastaje kada ga poslodavac ne ispuni, a nikako ne može dokazati da nije bilo budžetske mogućnosti. Prema ovom sudu, ukoliko radnik podnese zahtev za naknadu 13-e plate, tvrdeći da je ispunio utvrđene uslove, ostaje na teretu poslodavca da u svakoj fazi postupka kada mu sud daje mogućnost da se izjasni sa konkretnim dokazima, da dokaže pitanje mogućnosti budžeta, za takvu nadoknadu.

(Pravno mišljenje usvojeno na Opštoj Sednici Vrhovnog suda, dana 09 oktobra 2023 godine).